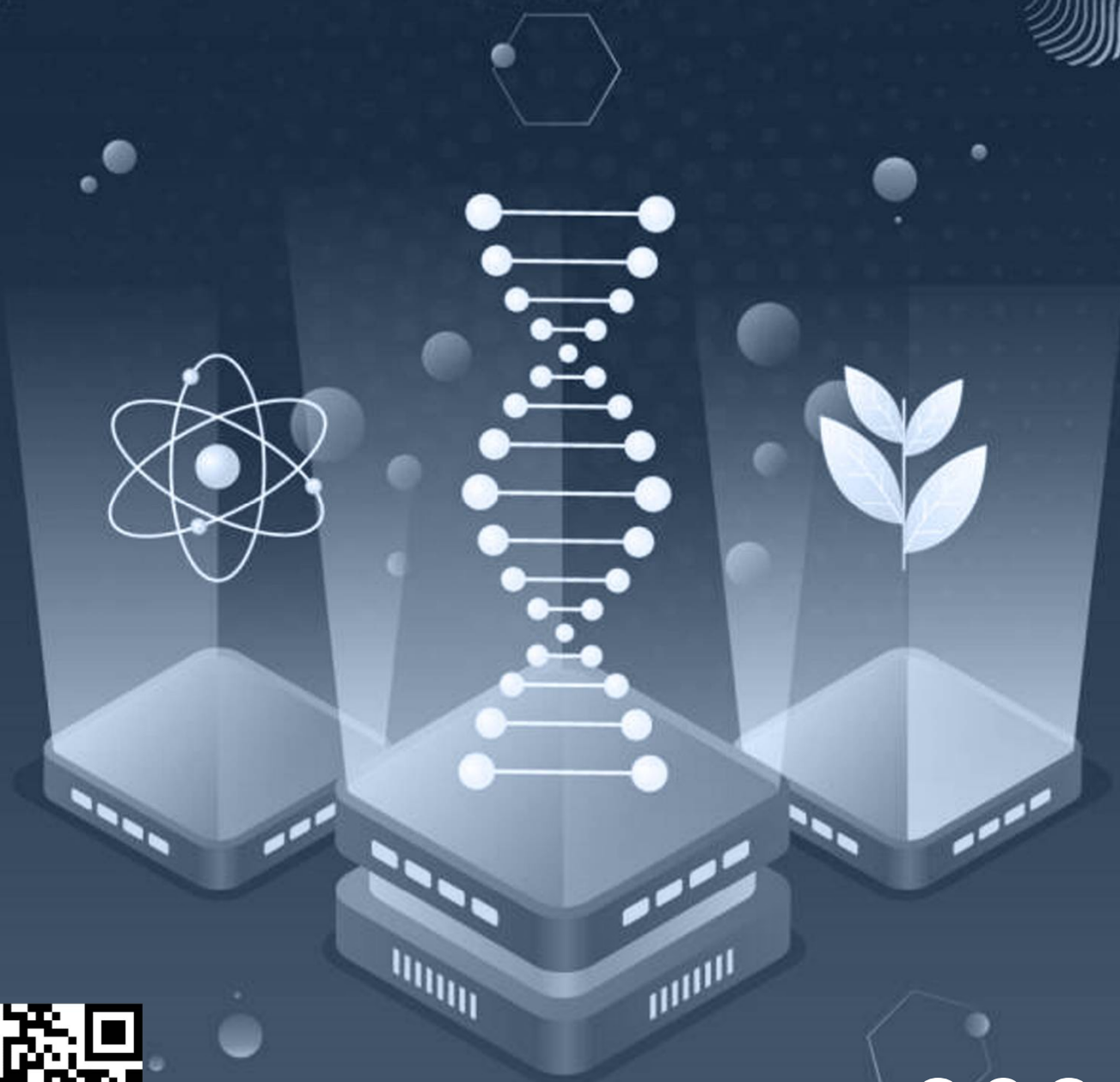

ISSN 2181-0000
Doi Journal 10.26739/2181-0000

JOURNAL OF MAMUN SCIENCE

Volume 4, Issue 2 **2026**

«MA'MUN SCIENCE» JURNALI

4 JILD, 2 SON

ЖУРНАЛ «MAMUN SCIENCE»

TOM 4, HOMEP 2

JOURNAL OF «MAMUN SCIENCE»

VOLUME 4, ISSUE 2

«MA'MUN SCIENCE» JURNALI

ЖУРНАЛ «MA'MUN SCIENCE» | JOURNAL OF «MAMUN SCIENCE»

№2 (2026) DOI <http://dx.doi.org/10.26739/2181-0000-2026-2>

Бош муҳаррир: | Главный редактор:
Chief Editor:

Matyakubov Umidjon Raximovich
(i.f.d., prof.)

Бош муҳаррир ўринбосари: | Заместитель
главного редактора: | Deputy Chief Editor:

Xudoynazarov Egambergan Madrahimovich
(PhD., dots.)

TAHRIRIY MASLAHAT KENGASHI | EDITORIAL BOARD | РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

FILOLOGIYA FANLARI

O'rozboyev Abdulla Durdibayevich

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor

Axmedov Oybek Saporboyevich

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Galiyeva Margarita Rafaelovna

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Nasrullayeva Nafisa Zafarovna

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor

Samarqand davlat chet tillari instituti

Cho'ponov Otanazar Otojovich

Filologiya fanlari doktori (DSc)

Urganch davlat universiteti

Yakubova Matluba Tajibayevna

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Matnazarov Javlanbek Kabulovich

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

TARIX FANLARI

Anatoliy Sagdullayevich Sagdullayev

Tarix fanlari doktori, professor; akademik

O'zbekiston Respublikasi Fanlar

akademiyasining haqiqiy a'zosi

Ashirov Adhamjon Azimbayevich

Tarix fanlari doktori, professor,

O'zbekiston Respublikasi

Fanlar akademiyasi Tarix instituti.

Shaydurov Vladimir Nikolayevich

Tarix fanlari doktori, dotsent

Leningrad davlat universiteti Rossiya

Abdullayev Utkir Ismoilovich

Tarix fanlari doktori (DSc),

dotsent Urganch davlat universiteti

Matkarimova Sadoqat Maqsudovna

Tarix fanlari doktori (DSc), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Abdullayev Timur Pulatovich

Tarix fanlari nomzodi, dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Abdalov Umidbek Matniyazovich

Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),

Dotsent Ma'mun Universiteti NTM

Yunusxo'jayev Habibulla Zafar o'g'li

Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),

Dotsent Ma'mun Universiteti NTM

PSIXOLOGIYA FANLARI

Shoumarov G'ayrat Baxromovich

Psixologiya fanlari doktori, professor; akademik

O'zbekiston Respublikasi

Fanlar akademiyasining haqiqiy a'zosi

Kryukova Tatyana Leonidovna

Psixologiya fanlari doktori, professor

Kostroma davlat universiteti Belorusiya

Karpinskiy Konstantin Viktorovich

Psixologiya fanlari doktori, professor

Grodno davlat universiteti Belorusiya

Urazbayeva Dilbar Abdullayevna

Psixologiya fanlari doktori (DSc), professor

Ma'mun Universiteti NTM

Jumaniyazova Nasiba Ramatillayevna

Psixologiya fanlari doktori (DSc), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Nurullayeva Baxtigul Bobojonovna

Psixologiya fanlari nomzodi, dotsent Ma'mun

Universiteti NTM

IQTISODIYOT FANLARI

Ruzmetov Baxtiyar

Iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Ma'mun Universiteti NTM

Sherov Alisher Bakberganovich

Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Ma'mun Universiteti NTM

Voronsova Yuliya Vladimirovna

Iqtisodiyot fanlari nomzodi

Moskva davlat boshqaruvi universiteti

Jabborov Umarbek Rustambekovich

Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Cho'ponov San'at Otanazarovich

Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Niyazmetov Islambek Masharipovich

Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

PEDAGOGIKA VA FALSAFA FANLARI

Sardor Sharifzoda O'razboy Tabib o'g'li

Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa

doktori (PhD), professor

Ma'mun Universiteti NTM

Adilov Zafar Yunusovich

Falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Boltayev Abdurahim Amanovich

Falsafa fanlari doktori, dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Zoirov Erkin Xalilovich

Falsafa fanlari doktori, dotsent

Buxoro davlat texnika universiteti

Nurullayeva Baxtigul Bobojonovna

Psixologiya fanlari nomzodi, dotsent Ma'mun

Universiteti NTM

TIBBIYOT FANLARI

Yuldashev Baxrom Sobirjanevich

Tibbiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Abdullayev Ravshanbek Babajonovich

Tibbiyot fanlari doktori, professor

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Esamuratov Aybek Ibragimovich

Tibbiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Samandarova Barno Sultonovna

Biologiya fanlari nomzodi, dotsent

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Tajiyeva Zebo Baxodirovna

Tibbiyot fanlari falsafa doktori (PhD)

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

ILMIY JURNAL TEXNIK KOTIBI

Yunusxo'jayev Habibulla Zafar o'g'li

Ma'mun Universiteti NTM

Журнал включен в перечень ВАК национальных научных изданий, рекомендуемых для публикации основных научных результатов диссертаций по медицинским наукам постановлением № 01-08/3068/17 от 27 сентября 2024 г.

Page Maker | Верстка | Саифаловчи: X. Mirzaxmedov

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz

ООО Тадqiqot город Ташкент,

улица Амира Темура пр.1, дом-2.

Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz

Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz

Tadqiqot LLC the city of Tashkent,

Amir Temur Street pr.1, House 2.

Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz

Phone: (+998-94) 404-0000

FILOLOGIYA

1. **Djumanova Dilbar Raximovna, Bakiyeva Gulandom Xisomovna, Yuvasheva Shoiraxamamadovna**
MAQOLLARNING GENDERLIK: RUS VA INGLIZ TILLARIDA OILAVIY MUNOSABATLAR SEMANTIKASI.....6
2. **Xajiyeva Difuza Adambayevna**
HAMID OLIMJON SHE'RIYATIDA TABIAT TASVIRI: BAHOR, TOG' VA TUN POETIK SEMANTIKASI.....12
3. **Эргашева Дилфуза Камиловна**
ЦЕННОСТНЫЕ ТРАНСФОРМАЦИИ В СОВРЕМЕННОЙ РУССКОЙ ЖЕНСКОЙ ПРОЗЕ.....17
4. **Grigoryeva Mariya Vitalyevna**
RUS VA O'ZBEK ADABIYOTSHUNOSLIGIDA XRONOTOP (FAZOVIY KONFIGURATSIYA) NING BADIY VA FUNKSIONAL XUSUSIYATLARI.....21

TARIX

1. **Abdullayeva Laylo**
O'RTA SINFNING SHAKLLANISHI VA UNING TARIXIY-NAZARIY ASOSLARI.....25
2. **SHeripov Umarbek Atajanovich**
MARKAZIY OSIYODA SUV XAVFSIZLIGI MUAMMOSI VA SIBIR DARYOLARINI BURISH LOYIHASI: TARIXIY TAJRIBA VA ZAMONAVIY GEOSIYOSIY TAHLIL.....30
3. **Kamolova Habiba Muhammadiyevna**
AMIR TEMUR VA SHAHRISABZ: TARIXIY MEROS VA ZAMONAVIY TARAQQIYOT....34
4. **Allaberganov Ollabergan Arslanbekovich**
1945–1956-YILLARDA XORAZM VILOYATIDA PENSIYA TA'MINOTI (YUTUQ, KAMCHILIK VA TAFOVUTLAR).....38
5. **Matyakubova Shaxodat Xamidjanovna**
V–XI ASRLARDA JANUBIY OROLBO'YI HUDUDIDA AHOLI TURAR-JOYLARINING MADANIY-XO'JALIK RIVOJI VA IQTISODIY-ETNOMADANIY MUNOSABATLAR (XORAZM ARXEOLGIK TADQIQOTLARI ASOSIDA).....43
6. **Jumaniyazova Intizor To'likinova**
MAMLAKATIMIZDA DINIY TA'LIM VA UNING HUQUQIY ASOSLARI.....48
7. **Alimova G'unchaxon Baxodirovna**
ARAB MUHAMMADXON VA UNING AVLODLARI DAVRIDA XIVA XONLIGINING MUSTAHKAMLANISHI.....52
8. **Г.А. Дадамирзаева**
ЎЗБЕКЎСТОНДА ХУНАРМАНДЧИЛИК КООПЕРАЦИЯСИНИНГ ТАШКИЛИЙ-ҚУРИЛИШ ЖАРАЁНИНИНГ АМАЛГА ОШИРИЛИШИ.....56
9. **Mamasaidov Lutfillo Payzullo o'g'li**
TA'LIM TIZIMIGA KOMMUNISTIK G'OYALAR TATBIQI VA UNING IJTIMOIIY OQIBATLARI.....63
10. **Matkarimova Intizor Atabayevna**
AHOLINI RO'YXATGA OLIHNING JAHON TAJRIBASI.....69

FALSAFA

1. **Nurmatov Jaxangir Yeshbayevich, Turobov Bekpulat Nusratullayevich**
E.E.BERTELS ASARLARIDA NAVOIY MA'NAVIIY MEROSI TAHLILI.....76
2. **Bozorov Mustafu Jabborovich**
MIGRATSIYA JARAYONINING GENEZISI: IJTIMOIIY-FALSAFIIY TAHLIL.....82

Grigoryeva Mariya Vitalyevna, assistant
Turon universiteti, Qarshi
m.grigoryeva@mail.ru

RUS VA O'ZBEK ADABIYOTSHUNOSLIGIDA XRONOTOP (FAZOVIY KONFIGURATSIYA) NING BADIY VA FUNKSIONAL XUSUSIYATLARI

<http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.19007444>

Annotatsiya: Ushbu maqolada rus va o'zbek adabiyotshunosligida xronotop tushunchasining badiiy hamda funksional xususiyatlari qiyosiy tahlil qilinadi. Tadqiqot M.M. Baxtin nazariyasiga tayangan holda, xronotop konsepsiyasining har ikki adabiy an'anada o'zlashtirilishi va rivoji yoritiladi. Xronotop adabiy asarda vaqt va makon birligini ifodalovchi kategoriya sifatida talqin etilib, uning kompozitsion tuzilish, syujet rivoji, personaj xarakteri hamda g'oyaviy-estetik mazmuni shakllantirishdagi roli ochib beriladi.

Kalit so'zlar: xronotop, fazoviy konfiguratsiya, vaqt-makon birligi, badiiy matn, adabiyotshunoslik, Baxtin nazariyasi, milliy adabiyot, kompozitsiya, syujet, badiiy obraz.

Григорьева Мария Витальевна, ассистент
Турон университет, Карши
m.grigoryeva@mail.ru

ХУДОЖЕСТВЕННЫЕ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ ХРОНОТОПА (ПРОСТРАНСТВЕННОЙ КОНФИГУРАЦИИ) В РУССКОМ И УЗБЕКСКОМ ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИИ

Аннотация: В статье представлен сравнительный анализ художественных и функциональных особенностей хронотопа в русском и узбекском литературоведении. Исследование опирается на научное наследие М.М. Бахтин и рассматривает освоение и развитие данной концепции в обеих традициях. Раскрывается сущность хронотопа как категории единства времени и пространства, его роль в композиции, формировании характеров, развитии сюжета и раскрытии идейно-эстетического содержания в связи с национальным менталитетом, культурными традициями и исторической памятью.

Ключевые слова: хронотоп, пространственная конфигурация, единство времени и пространства, художественный текст, литературоведение, теория Бахтина, национальная литература, композиция, сюжет, художественный образ.

Grigoryeva Mariya Vitalyevna, Lecturer teacher
Turon university, Karshi
m.grigoryeva@mail.ru

ARTISTIC AND FUNCTIONAL FEATURES OF THE CHRONOTOPE (SPATIAL CONFIGURATION) IN RUSSIAN AND UZBEK LITERARY STUDIES

Abstract: This article offers a comparative analysis of the artistic and functional features of the chronotope in Russian and Uzbek literary studies. Based on the scholarly legacy of M.M. Bakhtin, it examines the assimilation and development of this concept in both traditions. The chronotope is interpreted as a category expressing the unity of time and space in literary works, and its role in composition, character formation, plot development, and the disclosure of ideological and aesthetic content is explored in relation to national mentality, cultural traditions, and historical memory. The study also addresses methodological challenges related to the relatively late introduction and adaptation of chronotope theory in Uzbek literary studies.

Keywords: chronotope, spatial configuration, time-space unity, artistic text, literary studies, Bakhtin theory, national literature, composition, plot, artistic image.

Kirish. Adabiyotshunoslik rivojida vaqt va makon kategoriyalarining badiiy asarda ifodalanishi doimo dolzarb masala bo'lib kelgan. XX asrning birinchi yarmida rus olimi Mixail Mixaylovich Baxtin tomonidan ilmiy muomalaga kiritilgan “xronotop” tushunchasi bu yo'nalishda muhim metodologik qadam bo'ldi va jahon adabiyotshunosligida e'tirof etildi. “Xronotop” (yunoncha “chronos” — vaqt, “topos” — makon) badiiy asarda vaqt va makonning uzviy birligi hamda syujet rivojiga ta'sirini anglatadi.

Baxtinning “Romanning vaqt va xronotop shakllari” (1937–1938) asarida mazkur nazariya izchil bayon etilib, keyinchalik rus va jahon adabiyotshunosligida keng qo'llanila boshlandi. Olim xronotopni adabiyotda badiiy o'zlashtirilgan vaqt va makon munosabatlarining muhim aloqadorligi sifatida talqin qiladi va uni roman janrining asosiy kategoriyasi deb hisoblaydi.

O'zbek adabiyotshunosligida xronotop nazariyasi XX asrning ikkinchi yarmi va XXI asr boshlarida faol o'rganila boshladi. Uni milliy kontekstda qo'llash jarayoni o'zbek adabiy an'anasi, sharqona vaqt-makon tasavvuri va milliy mentalitet bilan bog'liq metodologik muammolarni yuzaga keltirdi. Shu bois rus va o'zbek adabiyotshunosligida xronotopni qiyosiy tahlil qilish nazariy va amaliy ahamiyat kasb etadi.

Muammoning o'rganilganlik darajasi. Xronotop nazariyasining adabiyotshunoslikda o'rganilishi uzoq tarixga ega. M.M. Baxtinning “Romanning vaqt va xronotop shakllari” asari bu yo'nalishda asosiy tadqiqot bo'lib, unda antik romandan zamonaviy adabiyotgacha turli xronotop turlari va ularning xususiyatlari tahlil qilingan. Shuningdek, “Dostoevskiy poetikasi muammolari” hamda “Fransua Rable ijodi va O'rta asrlar hamda Uyg'onish davri xalq madaniyati” asarlari ham nazariyaning rivojiga muhim hissa qo'shgan.

Rus adabiyotshunosligida xronotop nazariyasi keyinchalik Yu.M. Lotman va V.N. Toporov tomonidan rivojlantirildi. Lotman “Badiiy matn tuzilishi” (1970) asarida badiiy makon modellarini tipologik jihatdan tahlil qilib, uni madaniy kod sifatida talqin etdi. Toporov esa “Makon va matn” (1983) tadqiqotida badiiy makonning mifopoetik jihatlari va makon arxetiplarini o'rgandi.

O'zbek adabiyotshunosligida xronotop nazariyasi XX asrning ikkinchi yarmidan boshlab tadqiq etila boshlandi. N. Karimov, B. Nazarov, Q. Yo'ldoshev, S. Mirvaliyev kabi olimlar vaqt va makon masalalarini turli jihatlarida yoritgan. N. Karimov milliy nasr shakllanishida vaqt va makonning rolini tahlil qilgan bo'lsa, B. Nazarov o'zbek romanchiligida xronotopning badiiy funksiyalarini o'rgangan.

Shunday bo'lsa-da, rus va o'zbek adabiyotshunosligida xronotop nazariyasining qiyosiy tadqiqi yetarli darajada amalga oshirilmagan. Mavjud tadqiqotlarda asosan bir milliy adabiyot doirasida xronotopning xususiyatlari o'rganilgan bo'lib, qiyosiy aspekt kam e'tiborga olingan. Bu esa bizning tadqiqotimizning ilmiy yangiligi va dolzarbligini belgilaydi.

Natijalar. Tadqiqot natijasida rus va o'zbek adabiyotshunosligida xronotopning nazariy asoslari hamda badiiy-funksional xususiyatlari qiyosiy tahlil qilindi.

Birinchidan, nazariy talqinda muayyan farqlar aniqlandi. Rus adabiyotshunosligida M.M. Baxtin ta'rifiga tayangan holda xronotop asosan janrni shakllantiruvchi kategoriya sifatida talqin

qilinadi va turli tarixiy davrlarga xos tiplar ajratiladi. O'zbek adabiyotshunosligida esa u dastlab rus tadqiqotlari asosida o'zlashtirilib, keyinchalik milliy an'anaga moslashtirildi; xronotop ko'proq kompozitsion vosita sifatida talqin etilib, sharqona vaqt tasavvuri va makonning ma'naviy yuklanishi bilan bog'liq jihatlar ta'kidlanadi.

Ikkinchidan, har ikki an'anada xronotopning asosiy funksiyalari o'xshash: u syujet rivoji, personaj xarakteri, g'oyaviy mazmun va kompozitsion tuzilishni belgilaydi hamda estetik ta'sirchanlikni kuchaytiradi.

Uchinchidan, rus va o'zbek nasrida xronotopning o'ziga xos ko'rinishlari mavjud. L.N. Tolstoy ijodida "usadba", F.M. Dostoevskiy asarlarida "Peterburg", A.P. Chexov hikoyalarida "dacha" xronotopi muhim ahamiyatga ega. O'zbek adabiyotida esa Abdulla Qodiriy romanlarida "mahalla", Cho'lpon asarlarida "sahro" va "shahar", O'tkir Hoshimov ijodida "uy" makoni markaziy badiiy ahamiyat kasb etadi.

Beshinchidan, zamonaviy adabiyotda xronotop transformatsiyasi o'rganildi. Hozirgi rus va o'zbek adabiyotida globallashuv hamda texnologik taraqqiyot ta'sirida virtual va media makon kabi yangi xronotop shakllari yuzaga kelmoqda. Postmodernistik adabiyotda esa xronotop fragmentlashgan va nolinear tus olib, an'anaviy modellaridan farqlanadi.

Quyidagi jadvalda rus va o'zbek adabiyotshunosligida xronotopning asosiy xususiyatlari qiyosiy tarzda keltiriladi:

Taqqoslash mezonlari	Rus adabiyotshunosligida xronotop	O'zbek adabiyotshunosligida xronotop
Nazariy asos	Baxtinning klassik konsepsiyasi	Baxtin nazariyasining milliy kontekstga moslashtirilgan varianti
Asosiy talqin	Janr belgisi sifatida	Kompozitsion vosita sifatida
Vaqt tushunchasi	Linear va siklik vaqtning aralashmasi	Siklik vaqt tasavvurining ustuvorligi
Makon semantikasi	Ijtimoiy-tarixiy yuklanish	Ruhiiy-ma'naviy yuklanish
Tipik xronotoplar	Usadba, shahar, yo'l	Mahalla, hovli, sahro
Zamonaviy transformatsiya	Postmodernistik fragmentatsiya	An'anaviy va zamonaviy sintezi
Tadqiqot yo'nalishlari	Semiotik, strukturalistik, narratologik	Qiyosiy-tipologik, madaniyatshunoslik

Olingan natijalar shuni ko'rsatadiki, xronotop har ikki adabiy an'anada muhim metodologik ahamiyatga ega bo'lib, badiiy asarni tahlil qilishning samarali vositasi hisoblanadi. Biroq uni milliy adabiyotlarga tatbiq etishda o'ziga xosliklar kuzatiladi; bu farqlar milliy-madaniy kontekst, tarixiy an'analar va dunyoqarash bilan belgilanadi.

Muhokama. Tadqiqot natijalarini muhokama qilishda, avvalo, xronotop nazariyasining universal xarakteri ta'kidlanadi. M.M. Baxtin konsepsiyasi dastlab antik roman tahliliga asoslangan bo'lsa-da, keyinchalik turli milliy adabiyotlarga muvaffaqiyatli tatbiq etildi. Bu xronotopning universal metodologik vosita ekanini ko'rsatadi, biroq uni milliy kontekstga moslashtirishda muayyan qiyinchiliklar yuzaga keladi.

Rus adabiyotshunosligida mazkur nazariya uzoq vaqt davomida rivojlanib, boy ilmiy an'ana shakllandi. Yu.M. Lotman, V.N. Toporov, D.S. Lixachyov, B.A. Uspenskiy tadqiqotlari nazariyani yangi yo'nalishlarda boyitdi. Semiotik yondashuv badiiy makonni madaniy kod sifatida talqin etish imkonini bersa, strukturalistik yondashuv xronotopning matndagi tuzilishini aniqlashtirdi. Va bu rus adabiyotshunosligining jahon ilm-faniga qo'shgan hissasi katta bo'ldi.

O'zbek adabiyotshunosligida xronotop nazariyasining o'zlashtirilishi rus adabiyotshunosligiga nisbatan kechroq boshlandi. Bu bir necha omillar bilan bog'liq:

Birinchidan, milliy adabiyotshunoslik XX asr boshlarida shakllanib, dastlab adabiyot tarixini o'rganish va merosni tiklashga e'tibor qaratdi.

Ikkinchidan, sovet davrida sotsiologik yondashuv ustuvor bo'lib, xronotop kabi formal-nazariy kategoriyalar yetarlicha rivojlantirilmadi.

Uchinchidan, mustaqillik davrida yangi metodologik yondashuvlar o'zlashtirila boshladi va shu jarayonda M.M. Baxtin asoslagan xronotop nazariyasi ham faol tadqiq etildi.

Xulosa. Ushbu tadqiqotda rus va o'zbek adabiyotshunosligida xronotopning badiiy hamda funksional xususiyatlari qiyosiy tahlil qilindi va quyidagi xulosalar olindi.

Birinchidan, xronotop har ikki adabiy an'anada muhim metodologik vosita hisoblanadi. M.M. Baxtin konsepsiyasi rus adabiyotshunosligida chuqur rivojlanib, semiotik va struktural yondashuvlar bilan boyitildi; o'zbek adabiyotshunosligida esa nisbatan kech o'zlashtirilgan bo'lsa-da, milliy adabiyotni tahlil qilishda muhim o'rin egalladi.

Ikkinchidan, xronotopning milliy o'ziga xosligi mavjud. Rus adabiyotida usadba, shahar, yo'l kabi makonlar tarixiy-madaniy tajribani aks ettirsa, o'zbek adabiyotida mahalla, hovli, sahro milliy turmush va qadriyatlar ifodasidir; sharqona siklik vaqt tasavvuri muhim xususiyat sanaladi.

Uchinchidan, xronotop syujet, xarakter, g'oyaviy mazmun va kompozitsiyani belgilovchi asosiy funktsiya bajaradi; bu jihatlar har ikki adabiy an'anada o'xshash tarzda namoyon bo'ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Бахтин М.М. Формы времени и хронотопа в романе. Очерки по исторической поэтике // Вопросы литературы и эстетики. – М.: Художественная литература, 1975. – С. 234-407.
2. Бахтин М.М. Проблемы поэтики Достоевского. – М.: Советская Россия, 1979. – 320 с.
3. Лотман Ю.М. Структура художественного текста. – М.: Искусство, 1970. – 384 с.
4. Лихачев Д.С. Поэтика древнерусской литературы. – Л.: Наука, 1967. – 372 с.
5. Топоров В.Н. Пространство и текст // Текст: семантика и структура. – М.: Наука, 1983. – С. 227-284.
6. Успенский Б.А. Поэтика композиции. – М.: Искусство, 1970. – 256 с.

«MA'MUN SCIENCE» JURNALI

ЖУРНАЛ «MAMUN SCIENCE» JOURNAL OF «MAMUN SCIENCE»

Maqolani tayorlashda qo'yiladigan talablar:

1. Maqola o'zbek, ingliz va rus tillarida minimal 6 sahifadan iborat bo'lib, Microsoft Word dasturida Times New Roman shriftida 12 kegl, 1 satr oralig'ida, sahifalar barcha tomondan 2 sm qoldirilgan holda bo'lishi shart.
2. Satr boshi - 1,25 sm bo'lib, satrlarni eniga to'g'irlash, so'zlarni boshqa qatorga ko'chirish avtomatik tarzda bo'lishi lozim.
3. Birinchi qator o'ng tomondan muallifning familiyasi, ismi va otasining ismi, ikkinchi qatorda muallifning ish joyi, lavozimi, ilmiy darajasi va unvoni, e-mail va telefon raqami, uchinchi qatorda sahifaning o'rtasida bosh va qalin harflar bilan maqolaning nomi yoziladi. Ushbu ma'lumotlar o'zbek, ingliz va rus tillarda berilishi lozim.
4. Keyingi qatordan o'zbek, ingliz va rus tillarida 60 so'zdan iborat annotatsiya beriladi.
5. Keyingi qatordan 7-10 ta o'zbek, ingliz va rus tillarida kalit so'zlar beriladi.
6. Keyingi qatordan asosiy matn boshlanadi va maqola 4 qismdan iborat bo'ladi: Mavzuning dolzarbligi. Metodlar va o'rganilganlik darajasi. Tadqiqot natijalari. Xulosa.
7. Maqolalar ilmiy ahamiyatga ega bo'lib, ulardagi fakt va fikrlar asoslangan hamda mustaqil ma'no kasb etishi lozim, plagiat holati taqiqlanadi. Muallif foydalanilgan adabiyotlarni aniq ko'rsatishi, olingan iqtiboslarning aniq manbalarini keltirishi lozim.
8. Web of science hamda Scopus tizimidagi jurnallardan iqtiboslar olish maqsadga muvofiqdir.
9. Iqtiboslar matn ichida [1, 25] beriladi. Adabiyotlarning to'liq ro'yxati asosiy matndan so'ng alifbo tartibida ko'rsatilishi lozim.

Требования к оформлению научной статьи:

1. Статьи должны содержать 6 страниц, в формате Times New Roman на Microsoft Word, 12 кегль, 1 см, со всех сторон 2 см.
2. Начала абзаца - 1,25 см, формировать строки по ширине, перенос слов в другой ряд должен быть в автоматическом порядке.
3. В первой строке от правой стороны Ф.И.О. автора, во второй строке место работы, должность, ученая степень и ученое звание, e-mail и номер телефона, в третьей строке по центру страницы прописными буквами жирным шрифтом название статьи. Эта информация должна быть предоставлена на узбекском, английском и русском языках.
4. В следующей строке аннотация из 60 слов на трех языках: узбекский, английский и русский.
5. Со следующей строки ключевые слова 7-10.
6. Далее начинается основной текст. новой текст начинается со следующей строки, и статья состоит из 4 частей: актуальность темы, методы и уровень исследования, результаты исследования, заключение.
7. Статьи должны иметь научное значение, факты и идеи должны быть обоснованными и избежать плагиатства. Автор должен точно указать использованную литературу и ссылку на источники, при помощи которых он выразил свое мнение.
8. Сноски или ссылки должен быть взяты из Web of science, а также системы журналов Scopus.
9. Цитирование приводится в тексте [1, 25] Полный список литературы должен быть указан после основного текста, а алфавитном порядке.

Requirements of the articles submitted:

1. Articles should be at least 6 pages, in Times New Roman, 12 pt., 1 inter.
2. The line head should be 1,25 cm, line spacing, and the words should be automatically moved.
3. The author's full name should be on the first line from the right; the author's place of work, position, academic degree, and academic rank, email address, and phone number should be on the second line; the article title should be centered in bold, capital letters, on the third line. This information should be provided in Uzbek, English, and Russian.
4. An annotation of 60 words in the next line in three languages.
5. Key words from the next row in three languages 7-10.
6. The next line begins with the main text. The main text begins on the next line, and the article consists of four parts: the relevance of the topic, the methods and level of research, the results, and the conclusion.
7. Articles must be of scientific importance and facts and opinions in the article should be well-grounded and have an independent meaning, and they must be free of plagiarism. The author must clearly demonstrate the literature used in his or her opinion, and provide the exact sources of the extracts.
8. Quotes should be from "Web of science" and "Scopus" journals.
9. A complete list of publications should be followed in alphabetical order after the main text. Seals and references should be in the main text [1, 25].